

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancoate nu se
primesc.
Manuscrisurile nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiunea în
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena: la M. Dukas Nachf.,
Nux. Augenthaler & Emeric Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppelik.
In Budapesta: la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Iuliu
Leopold (VII. Erzsébet-körsz.).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
rie garmond pe o colônă 10
bani pentru o publicare. Pu-
blicări mai dese după tariful
și învoială. — **RECLAME** pe
pagina 3-a o serie 30 bani

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXVII.

„GAZETA“ iese în de-care zi.
Abonamente pentru Austro-Ungarie
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
M-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
M-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se primumără la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la d-nii colectorii.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 50, etajiu
I. Pe un an 30 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dâsul în casă: Pe un an
24 cor., pe șase luni 12 cor.,
pe trei luni 6 cor. — Un esem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 226.

Brașov, Luni-Marti 12 (25) Octomvrie.

1904.

Mănușa li-s'a aruncat...

Iute și de grabă după redeschiderea dietei ministrul de culte și instrucțiune uiguresc a depus pe biroul camerei proiectul de lege relativ la revisuirea legilor școlare. Vădând nemulțumirea adencă ce a provocat-o acest proiect de lege în sinul confesiunilor și a naționalităților nemaghiare, s'ar fi cădut și ar fi fost și prudent din partea ministrului Berzeviczy, ca și a soților săi din ministeriu, să retardeze prezentarea lui și să chibzuască bine, decă este așa de consolidată și de mare puterea elementului maghiar diriguitor în stat, ca cu atâta ușurință și nepăsare să potă risca un nou și mai turbat atentat asupra școlilor naționalităților, ridicate și susținute de aceste în decurs de peste jumătate de secol cu imense jertfe și cu o rară abnegare.

N'a fost însă modru și puțință pentru o astfel de cumpetare prudentă din partea guvernăntilor de ađi. Aceștia n'au eșit din școala celor ce au învățat să se mai scie cumpeta, ci au fost crescuți în atmosfera infectă a vechiului regim tiszais, care și alesese ca problemă „sdrobirea“ naționalităților prin maghiarisare violentă. Ei sunt deci fiii răsfățați ai sistemului despotismului de rasă, care nu cunoșce decât pofta și patima de a subjuga și a distruge tot ce are și ce duce o viață proprie în acest stat.

N'a fost modru și puțință ca Berzeviczy și soți să revină la mai bune sentimente față cu milioanele de cetățeni nemaghiari și să supprime o acțiune, care nu va face decât a lărgi abisul, ce desparte elementul maghiar domnitor de celelalte elemente.

Ei sunt ca aceia, cari print'un noroc orb au ajuns să stăpănescă mai mult decât pôte suporta echilibrul creierilor lor. Neputându-și da seama de consecențele finale ale faptelor lor, ei îndrăsnesc, riscă și decă va fi de lipsă vor pune totul pe o singură carte de joc.

Și acesta nu este o momentană pornire a lor, ci au învățat de la înaintașii lor a fi așa de nedrepti și intoleranți.

Mai e în joc și interesul de a se susține la cârmă. Și ne dă o dovadă eclatantă despre stările de ađi din Ungaria și despre pretinza țării a cabinetului actual, faptul, că ei nu se pôte susține decât numai ațitând și purtând războiul în contra naționalităților nemaghiare.

Gróznică răspundere ia asuprași acest cabinet înaintea prezentului și a viitorului! Dér nu-și dă seama de ea, fiind-că pentru moment și-a ajuns scopul pe deplin, căci ministrului Berzeviczy i-s'au adus ovațiuni și felicitări de cătră toate partidele maghiare din cameră fără deosebire, când a prezentat proiectul său de reformă școlară.

Și pe lângă urmărirea planului general de maghiarisare, ce l'a moș-

tenit de la tată-său, contele Tisza acesta a voit-o — ca toate partidele maghiare să apröbe acțiunea în contra școlilor nemaghiare. Un astfel de atestat, că e șovinist get-beget, îi trebuia în momentele când umblă să introducă clotura și să facă să se primescă legile, ce displac așa de mult celor din stânga.

Destul că faimosul proiect al lui Berzeviczy a fost prezentat camerei, ca să-l desbată și să-l voteze. Și i-a fost prezentat cu dispozițiunile încă și mai înăsprite de cât erau cele ale proiectului supus anchetei, în contra cărora au protestat bisericile noastre.

Mănușa li-s'a aruncat dér naționalităților.

E în joc existența școlilor — a limbei și a culturai lor.

Ar însemna să-și subscrie însele sentința de mörte, decă nu ar ridica mănușa.

Lupta între ele și maghiarismul violent este de dată vechie și ea va dura încă mult timp cu diferite șanse. Istoria va dovedi însă, că amar se înșelă cei ce cred, că acest proces îndelungat s'ar puté incheia cu desastrul final al cauzei naționalităților.

Brașov, 11 (24) Octomvrie.

Situațiua politică ungară e cât se pôte de încurcată. Lupta ce a pornit-o opozițiua contra provisorului vamal cu Italia ia dimensiuni tot mai mari și devine din zi în zi mai supărătoare pentru guvern, în deosebi însă pentru planurile contelui Tisza.

Se vorbeșce, că contele Tisza — vădënd, că n'are încătrău — ar voi să prelungească ședințele cu o oră, și decă nici cu modul acesta nu va puté dobândi rezultate, va introduce sistemul ședințelor permanente.

Elementele mai moderate din partidul koșutist sunt förte nemulțumite cu situațiua politică. Gruparea moderaților e de părere, că prin atitudinea obstructionistă a opoziției extreme s'a ușurat pozițiua guvernului, întru cât prin noua obstructione ministrului președinte i-se dă un titlu de drept de a veni mai degrabă în fața dietei cu proiectul său de revisuire a regulamentului.

Pe ziua de ađi, Luni, toți deputații guvernamentali au fost chemați la Budapesta, căci se așteptă, ca săptămăna aceasta să fie decisivă. Președintele camerei Perczel, a declarat, că în decursul acestei săptămăni ministrul-președinte Tisza își va motiva proiectul său de revisuire a regulamentului, pentru-ca să se potă alege comisiunea de 21 parlamentară, care se va ocupa cu proiectul de revisuire. Se va începe, deci, o luptă mare, care se va sfirși, probabil, cu disolvarea dietei.

Crisa patriarhatului. Diarului „Lokalanzeiger“ i-se telegrafiază din Belgrad următoarele: Nouele sciri spun, că sinodul a declarat pe patriarhul depus din demnitatea sa, dér majoritatea consiliului mixt s'a pronunțat în favörea patriarhului, pentru-ca el să rămăna la post. Sino-

dul a cerut ministerului cultelor îndepărtarea patriarhului. Se crede că este cu neputință ca patriarhul Ioachim să rămăna la post întru cât are întreg sinodul în contra sa.

Din Constantinopol se telegrafiază:

Patriarhul a destituit nu numai pe mitropolitul din Durazzo, ci încă pe alți membrii ai opoziției din sinod, înlocuindu-i cu persoane devotate lui.

Din această cauză, cei opt membrii ai opoziției sinodului au consemnat ministrului cultelor un memoriu, declarând pe patriarhul Ioachim depus din demnitatea sa.

Opozițiunea din sinod a cerut în zadar și intervențiua ambasadei rusești.

Sultanul voeșce cu orî-ce preț, a planarea conflictului.

Prestigiul patriarhului este atins.

Reforma electorală în dieta Bucovinei. Auspicile, ca reforma electorală să fie votată încă în sesiunea actuală a dietei — scrie „Deșteptarea“ — au progresat mult. Partidele majorității au cădüt de acord asupra detaliilor. Se speră, că și marii proprietari sunt dispuși la un compromis. Proiectul nou prevede 51 deputați în total. Proiectul nou susține curia comunelor rurale, adaogând o curie generală. Arondarea cercurilor electorale are ca basă ideea națională. Partidele majorității susțin votul secret.

Sașii și proiectul lui Berzeviczy.

În ce situație penibilă au ajuns deputații Sașilor cu prudența și circumspecțiua lor tradițională, care i-a îndemnat să între în partidul guvernului, din care abia cu câți-va ani mai înainte eșiseră, se pôte vedé acum cu ocaziunea proiectului de reformă al lui Berzeviczy.

Diarul „S. D. T.“ din Sibiu, care în ce priveșce moderațiua și circumspecțiua nu lăsa nimic de dorit, publică în ultimul său număr un articol din care transpiră suprema îngrijire față cu viitorul școlilor sășesci. Articolul portă titlul „Die Zerstörung unserer Volks schule“ (Distruge-re școlilor noastre primare). Reproducem din el unele pasage mai marcante:

Cu o emoție profundă și cu sentimentul unei amărăciuni inexprimabile am cetit vestea, ce ne sosi de la Budapesta. O declarație de război este acesta, atât de neîntemeiată, atât de fără rost și atât de brutală, la care nu se așteptau nici cei mai desperați pesimiști în mijlocul nostru. Este o declarație de război la adresa tuturor popörelor nemaghiare, la adresa jumătății populației din țără (Majorității! — Tr.), emanată de la un guvern, a cărui sfântă datorie este, nu se facă politică unilaterală de rasă, ci să cultive și promoveze interesele culturale ale tuturor fiilor acestei patrii, cu egală serioșitate și îngrijire.

Decă acei agitatori, pe cari îi adușmeacă conștiința cea rea a guvernăntilor și fantasia surescitată a salvatorilor de patrie impotenți pretutindenea, unde în realitate nu e vorba de altceva de cât de adevăr și de dragostea implântată de

Dumneșeu față de propriul său sânge, — decă acei agitatori ar exista și ar cutriera țera în cete ațitând cu oratorie detestabilă pacinicul și muncitorul nostru împotriva statului la granița căruia locușce de opt sute de ani, — dău n'ar puté obține rezultatul, pe care trebuie să-l aibă noul proiect al ministrului de culte, și n'ar puté să stürnescă revolta pătimașă chiar și a celui mai liniștit și mai moderat dintre noi. — în măsura în care a isbutit s'o facă acesta domnul Berzeviczy.

Unde există pe rotogolul pământului vr'un stat civilizat, ai cărui conducători, sub pretextul, că trebuie să consolideze statul și să întaröscă autoritatea lui, să pornescă a zăcnici pe propriii săi cetățeni din liniștea lor, când print'ro măsură, când prin alta? Ce stat civilizat mai ofensază atât de brutal sentimentele cetățenilor săi aruncându-i pradă griiei pentru bunurile lor sfinte, cultivate din străbuni cu dragoste și sacrificii? Unde se mai întemplă ca cetățenii să nu fie lăsați a se bucura de patria lor, căreia ar vré să se alipescă din tot sufletul lor, și să li-se facă abominabilă glia de pământ, pe care o arau străbunii lor, și aerul, ce-l inspiră apröpe de o mie de ani? Unde mai domnesc asemenea principii pentru a guverna și consolida un stat?..

Decă enunțăm aici, că noul proiect, în cas că va deveni lege, este propriu de a distruge întröga instrucțiua poporală sășescă, *isvorul culturai noastre, clenodiul nostru și lumina ochilor noștri* încă din timpul imigrării noastre, — acesta nu este o exagerație, ci este espresiunea recunöșce-rei, ce ni-se impune cu cât mai mult cetim paragrafiul acestui operat, din care transpiră fanatismul dogoritor, și cu cât mai mult ne zugrăvim consecențele practice, ce trebuie să le aibă executarea măsurilor ne mai pomenite ale unei asemenea legi...

Cu profundă serioșitate o spunem pe față, că prin înăspririle strașnice ale proiectului în comparație cu anteproiectul, poporul sășesc, biserica noastră va fi pus în fața alternativei, decă mai face să întreținem din propriile și apröpe ineluctabilele noastre sacrificii școlile, a căror valöre pentru noi este atât de depreciată și pentru administrarea cărora nu vom mai puté căpeta ömenii din sângele nostru, orî să lăsăm întreținerea lor în sarcina aceluia, cari au de gând să le despöie de conținutul lor sășesc?..

Cu nerăbdare chinuitoare se îndreptăză privirile noastre ale tuturor asupra bărbaților, cari sunt chemați a reprezenta interesele poporului nostru acolo, unde se decide asupra binelui, și mult mai des asupra rölui populației. O problemă mai grea n'au avut deputații noștri de mult, pôte nici-odată! Să le dea putere cugetul la pericolul grozav de care sunt amenințate bunurile culturale ale poporului din care fac parte și să înlătore cu töte mijlocele ce au mai rămas celor asupriți în acest stat de drept, Ungaria, nenorocirea ce ne pregătesce orbirea fatală.

Întregul nostru popor priveșce acum la dênșii și aștepta să vadă ce vor face și cum se vor afirma în această oră de extremă necesitate!

Decisiunea în cestiunea procesului școlilor catolice din România.

Mai înainte de a se publica în „Monitorul Oficial”, ziarul „Voința Națională” comunică decisiunea ministrului instrucțiunii publice în cestiunea școlilor catolice ale congregațiunii „Notre Dame de Sion”. Țăta în întregime acea decisiune:

Art. I. Se retrage autorizația dată celor trei superioare ale școlilor „Notre Dame de Sion” din Galați, Iași și București.

Se retrage autorizația dată până acum întregului personal didactic al acestor școli.

Art. II. Se dă termen până la 10 Decembrie 1904, pentru-ca câte trele institute să se pună în regulă față de Minister, în ceea-ce privește autorizarea de a funcționa a întregului personal, programele, orarele, listele complete de cărți și autorizarea de a funcționa a fie-căreia în parte din secțiunile din care se compune fie-care din aceste școli.

Până la 10 Decembrie 1904, dișele institute vor pute funcționa în mod provisoriu în starea actuală.

Art. III. Nu se va renoi autorizarea de funcționare pentru școala de băieți de pe lângă institutul din Galați, precum nici pentru camerele în cari, persoane străine de institut, sunt admise a petrece un timp mai mult sau mai puțin lung, și cari se află anexate pe lângă institutele din Galați și Iași. Atât școala de băieți, cât și camerele, vor fi închise chiar de acum.

Art. IV. După 10 Decembrie 1904, nu va pute să funcționeze nici unul din aceste trei institute, precum și nici una din secțiunile, cari le compun, decât nu va fi depus la minister toate actele și documentele cerute de regulament, pentru împlinirea art. 3 de mai sus și anume: în ceea-ce privește personalul: certificatele și diplomele de studii făcute ale fie-căreia din persoanele pentru care se cere autorizarea și din cari să se constate, că acea persoană posedă studii regulate, cari să fie cel puțin echivalente cu acele pe cari vor fi chemate a le preda în institut.

În ceea-ce privește învățământul: programele analitice ale cursurilor, ce vor avea a se preda în fie-care clasă în parte, și orariul de zilele și orele săptămânii în fie-care materie, va avea a se preda în fie-care din clase și de fie-care persoană.

În ceea-ce privește cărțile de învățământ: lista completă a cărților, cari vor avea a se întrebuința în fie-care clasă, însoțită de câte două exemplare din fie-care carte.

Art. V. Autorizarea de-a funcționa se va da acelor din dișele institute, cari vor împlini condițiunile cerute de regulament școlilor private de la 4 Iulie 1896 și cari vor da garanții suficiente, că se vor satisface cerințele educației naționale asupra elevelor fiice de părinți români ortodoksi, scoțându-le de sub influența care le depărtază de religia lor părintească și de familiile lor.

Art. VI. Odată ce lista personalului, programelor, orarele și lista de cărți vor fi fost aprobate de minister, nu se va mai permite nici o modificare în ele, fără o nouă autorizare dată de minister, în urma împlinirii tuturor formalităților prevăzute de regulament.

Art. VII. Institutele rămân supuse tuturor obligațiilor ce le-au fost impuse prin ordinele ministeriale Nr. 39.445 din 12 Iulie 1904 și nr. 42.019 din 2 August 1904, precum și tuturor dispozițiilor cuprinse în legile, regulamentele și ordinele ministeriale. Ori-ce abatere de la dispozițiile de mai sus, va atrage darea în judecată și eventual, închiderea institutelor.

Aceleași măsuri vor fi luate și în cas când în institutele menționate se va întrebuința cea mai mică influență asupra credințelor religioase ale elevelor, fiind, în-treg institutul răspunzător pentru ori-ce încercare de acest fel din partea ori-cui din acei cari compun personalul său.

Art. VIII. Se va pedepsi cu retragerea autorizației și cu interdicerea funcționării în învățământul privat, ori-care persoană din personalul institutelor, care se va fi făcut culpabilă de vre-o abatere de la prescrierile art. 7 de mai sus; și această dispoziție se va aplica chiar de acum, următoarelor persoane:

D-nei Maria Virnav, în religione Soeur Marie Pudencienne, superioara institutului din Galați.

D-nei Soeur Zelig, superioara institutului din Iași.

D-nei Apoline Fontenoy în religione Soeur Marie Claire de la institutul din Galați.

D-nei Maria Theophane, în religione Soeur Marie Theophane, de la institutele din București și Galați.

Făcut în București, azi 7 Octomvrie 1904.

Ministru, Sp. Haret.

Răsboiul ruso-japonez.

Scirile, ce de două zile sosesc de pe câmpul de război anunță, că situațiunea la Saho e neschimbată. Cei doi adversari își stau față în față neactivi, și numai avantajurile lor se ciocnesc une-oră, făcând recunoșteri de teren.

Pausa acesta o folosesc adversarii pentru a-se pregăti în vederea luptelor viitoare. Se știe, că lui *Kuropatkin* i-a sosit din Charbin un nou corp de armată, pe care el îl aștepta de mult și se mai afirmă, că generalissimul rus ar fi telegrafiat Țarului, că va executa din literă în literă ordinul ce i-s'a dat: a învinge sau a muri.

Scirile cu data de 22 Octomvrie spun următoarele:

Petersburg: Cu data de 21 l. c. *Kuropatkin* a telegrafiat Țarului, că în seara zilei de 20 l. c. Japoneseii s'au retras din localitatea Sakepu. Noptea de 21 Oct. a trecut liniștită. Nici o mișcare pe întreg câmpul de război.

Tokio: Mareșalul *Oyama* anunță: Eri nici o schimbare la front. Numărul tunurilor cucerite de armata stângă este de 43. Lângă Handiapu avantajul nostru a găsit în noptea de 20 l. c. 200 de Ruși morți.

Petersburg: Generalul *Saharow* telegrafiază statului major cu data de 21 l. c., că în acea zi n'a fost nici o ciocnire la frontul armatei manciuriene. Inimicul a evacuat, grăbit, în noptea de 21 l. c. localitatea Sakepu. În Sakepu s'au aflat arme, munițiuni și proviziuni. Artileria noastră a aflat un tun, patru avantururi cu munițiuni, pe cari le-a lăsat pradă inimicului. De la 16 Octomvrie trupele noastre au luat ca trofee 14 tunuri inimice, dintre cari 9 tunuri de câmp și 5 de munte.

Correspondentul ziarului „Brsevija Vjedomosti” telegrafiază din *Mukden* următoarele, cu data de 21 l. c.: În noptea trecută Japoneseii au atacat 3 companii din regimentul nostru 35, atacul însă a fost respins și inimicul a fost gonit până la șanțuri, cari au fost cucerite. Cu ocaziunea acesta Rușii au luat ca pradă o mare cantitate de conserve, munițiuni, unelte și un tun. O mare furtună a bântuit. Noptea termometrul a căzut cu 5 grade sub zero. Un vânt puternic suflă. Japoneseii sufer nespun de mult din cauza intemperțiilor. Mulți din ei se prăpădesc de frig. În zorii zilei cazacii noștri au aflat în pozițiunile înaintate 12 Japonesei amorțiți de frig. Cazacii i-au adus la corturi și i-au readus la viață. Ei spun, că frigul cauzează mari stricăciuni Japoneseilor.

Petersburg: Agenția telegrafică rusă anunță din *Uciuci* cu data de 21 l. c.: Primul corp sub conducerea lui *Mayendorf* a susținut o luptă mare de la 11—18 Octomvrie pe înălțimile de la *Yansintun*, și cu toate că a avut mari pierderi în acest ținut muntos, totuși s'a distins mult în luptă. O sângeroasă ciocnire a fost aceea ce s'a dat cu ocaziunea cuceririi înălțimilor de pe malul riului Saho lângă localitatea *Sahoyang*. Rușii au luat ca pradă 14 tunuri, 40 cară cu munițiuni și un mare număr de puscă.

Țarul *Nicolae* a decorat cu ordinul Sf. *George* pe generalul *Potilov*, care la 13 Octomvrie a cucerit 12 tunuri de la Japonesei cu ocaziunea luptei de pe colina numită *Arborul-solitar*. Colinele i-s'a dat numele *Potilov*. Ea trebuia ocupată cu ori ce preț, decât era vorba, ca *Kuropatkin* să susțină linia Saho și să nu fie tăiat de aripa răsăritenă.

Succesul acesta a fost urmat și de alte succese mai mult sau puțin înse-

ca Rușii să fi bătut armata lui *Nodzu*. Prin acest succes Japoneseilor li-s'a oprit înaintarea.

Un ucas al Țarului ordonă chiama-rea sub arme a rezervelor din 120 *districte militare*, pentru a-se întregi corpurile de armată din *Varșovia*, *Vilna*, *Chiew* și *Moscva* și pentru a-se completa numărul rezervelor din districtele militare siberiane.

Asupra situațiunii la Port-Arthur nu se știe nimic pozitiv. Scirile ce vin din *Cifu* spun, că Japoneseii pregătesc un atac general pe la începutul lunii *Noemvrie*, de la care speră rezultate definitive.

Faptul, că flota rusă din *Baltica* a plecat deja spre *Extremul Orient*, îndemnă pe Japonesei a grăbi cu operațiunile de asediare. Flota a părăsit piscul de nord al *Danemarcei* și merge acum prin marea de Nord spre canalul *Lamanche*. Englesii în *Dover*, și Francesii în *Calais* așteaptă trecerea flotei. Japoneseii așteaptă sosirea flotei în fața *Port-Arthurului* pe la mijlocul lui *Ianuarie*. Se ivesce, dér, cestiunea, dacă *Port-Arthurul* se va pute susține până în *Ianuarie*? Până acum Japoneseii n'au putut să cucerescă nici forturile externe, așa că decât garnisona dispune de proviziuni și munițiuni suficiente, e posibil, ca și în *Ianuarie* *Port-Arthurul* să fie încă în mâinile Rușilor. Decât însă îi vor lipsi munițiunile, proviziunile și numărul suficient de brațe de apărare, generalul *Stössel* va fi silit ori să închine cetatea, ori să-și jertfescă până la unul toți luptătorii, înainte de a fi primit ajutor din afară.

De la comitat.

Brașov, 22 Oct. n.

Decât vom avea în vedere crizele cele multe ce neliniștesc și nemulțămesc spiritele din totă țera, criza economică, criza pactului, criza armatei, criza parlamentului produsă de-o parte de obstrucție, de altă parte de amenințările guvernului cu clutura și cu disolvarea, nu putem nici decum să ne mirăm, că în genere populațiunea dă așa puțină atențiune mersului treburilor administrative și lucrărilor adunărilor municipale și a comisiunilor lor.

Sub regimul absolutismului constituțional, de care avem parte de atâta amar de ani, nici nu s'a putut, ca vechea instituție a comitatelor să prospereze așa ca să potă deveni un adevărat scut al dreptului și al libertății cetățenilor de diferite naționalități.

De mult comitatele au ajuns a fi numai o jucărie în mâna guvernului. Tot ce mai poțe să fie trecut în contul profitului populațiunii, decât vom abstrage de la toate afacerile ce cad în sfera politicii guvernului față cu naționalitățile, este lucrarea conștientă, ce și câtă se face pentru îmbunătățirea administrației comitatense.

Nu sunt prea multe comitatele, în cari se lucră cu deplină seriozitate, zel și pricepere pe terenul acesta, mai izolat de politica militantă a zilei.

Între aceste comitate poțe fi numărat cu drept cuvânt comitatul nostru al *Brașovului*, care în ce privește lucrarea serioasă pe terenul administrativ, ocupă un loc de frunte. Luna *Septemvrie* a fost folosită de către comitatul nostru pentru a pregăti materialul bogat, care a fost prezentat *Congregației ordinare de toamnă*, ce s'a ținut azi o săptămână.

Cu ocaziunea acesta d-l *fișpan* al comitatului *Brașov* *Dr. Székely* a ținut o vorbire de deschidere, în care a desfășurat idealul ce-l urmărește, în ce privește administrațiunea comitatului.

D-l *fișpan* *Dr. George Székely* în discursul său de deschidere a mulțumit profețiilor divine, pentru-că cel puțin comitatul nostru l'a salvat de pericolul fometei. Tot-odată își exprimă mulțumirea față cu guvernul, pentru-că a lupt sub îngrijirea sa comunele cele mai lipsite din acest comitat, trecându-le în sfera așa numitei

acțiuni seculare. Mai pe sus de toate însă exprimă mulțumirea sa față cu populațiunea comitatului, față cu funcționarii comitatului și ai comunelor, cari lucră cu zel și sentiment de datorie pentru binele public; mulțumesc de asemenea membrilor în comitete, cari au desfășurat o activitate zelosă întru promovarea intereselor economice și culturale ale comitatului. Numai ast-fel va fi posibil a-și realiza idealul exprimat deja în discursul program, și anume: De a asigura prosperitatea întregii populațiunii prin pace trainică, prin crearea și întărirea bunei înțelegeri și a stimei reciproce.

Tot în sensul acesta a vorbit d-l *fișpan* și la prânzul, ce l'a dat după adunare și la care au fost invitați mai mulți membri din comitet.

La ordinea zilei au fost număroase cestiuni, din cari amintim următoarele:

Comitetul municipal a însărcinat pe d-l vice-șpan a face demersurile necesare pentru cedarea spitalului militar în sarcina erarului.

Din suma de 23.630 corone disponibilă în urma regulării salarelor funcționarilor comitatului pe contul bugetului de stat, s'au distribuit diferite sume pentru administrația centrală, și 5555 s'au adăugat la fondul de rezervă.

În privința creării unui palat administrativ a fost însărcinat d. v.-șpan de a intra în tratative cu institutul de pensii, în al cărui edificiu se află actualmente cancelariile administrației, decât s'ar pute cumpăra acest edificiu și să fie adaptat, ori decât nu s'ar pute ajunge la înțelegere atunci să se caute un loc potrivit pentru zidirea unui alt edificiu.

În privința orelor oficiale la viceșpan și scaunul orfanal s'a decis, ca de la 1 Octomvrie — 1 Mai să fie între 8—12 a. m. și 3—5 p. m., și în lunile de vară de la 7—1, și după amiază să rămână liberi.

În cursul anului 1905 fondurile scaunului orfanal s'a hotărât a se depune la „*Sparkassa*”, filiala „*Albinei*”, la „*Önsegélyző*” și la „*Bank u. Lagerhaus*”. Depunerile se se facă în proporția fondului de rezervă a fiecărui institut. (*Sparkassa* 667.000 corone, *Albina* 200.000 cor., *Önsegélyző* 80.000, *Bank u. Lagerhaus* 20.000 corone.)

Hotărârea comunei *Brașov* referitoare la exploatarea arborilor aflători pe livezile private din păduri, a fost înapoiată comunei din cauze de competențe, împreună cu recursul lui *Arsenie Vlaicu*.

S'a aprobat cedarea terenurilor comunale din *Ghimbav* pentru comunitățile bisericesti ev. luterane și cea greco-orientală.

SCIRILE ZILEI.

— 11 (24) Octomvrie.

Un nou proces de „agitație”. Ceti-torii noștri cunosc afacerea cu confiscarea a două cărți de cântece compuse de d-l învățator *I. Dariu* și apărute în editura librăriei *Zeidner*. Tribunalul din *T. Mureșului* a fixat termen pentru petrecerea principală în afacerea „*Cărții de cântece diverse*” (în sensul alineei 2 și 3 a §-lui 477 din pr. p.) pe ziua de 4 *Noemvrie* a. c. orele 8 a. m. Pe această zi au fost sorociti la *T. Mureșului* atât d-l *I. Dariu*, cât și d-l *Carol Zeidner*, cu observarea, că pot să se prezente în persoană, sau să-și trimită un reprezentant. Chiar de nu s'ar prezenta însă, ori de nu și-ar trimite reprezentant, judecata se va ține și se va aduce sentință.

Visita Regelui *Carol* la universitatea din Iași. În ziua de 4 Octomvrie ora 10 dim., Regele *Carol* urmat de suita regală a vizitat palatul universitar din Iași. Tinerimea universitară i-a făcut o entusiastă primire, și d-l rector *C. Climescu*, l'a salutată prin o frumoasă cuvântare mulțumindu-i de bună voința ce a arătat vizitând Universitatea. La acesta cuvântare regele a răspuns mulțumind, din inimă, atât profesorilor universitari, cât și tinerimei universitare de frumoasă și entusiastă primire, ce i-s'a făcut. Studenților le urăză spor la muncă, ca astfel să devie buni cetățeni și buni patrioți. După acesta a urmat discursul de deschiderea cursurilor

ținut de distinsul profesor universitar d-l Găvănescu, vorbind despre „Rolul și menirea Universităților”. Regele a felicitat călduros pe conferențiar, exprimându-și tot-o dată dorința de a avea o copie după acea conferință. Apoi a semnat actul de deschidere și vizită rënd pe rënd sălile de curs, laboratorile, muzeele și biblioteca centrală, rămânând pe deplin mulțumit. La plecarea Regele s'a fotografiat împreună cu profesorii, studentele, studenții și persoanele prezente. La ora 5 în aceeași zi, Suveranul a vizitat facultatea de medicină.

İubileul lui Lueger nu lasă să dormă liniștiți pe adversarii lui implacabili, consorțiul evreo-socialist din capitala Austriei. Interdicerea retragerii cu torțe motivată de amenințările socialiştilor, că vor face o contra-demonstrație — a fost adusă în dezbateră dietei provinciale din Viena, unde social-cristinii au protestat energic contra interdicerii. Au avut loc scene tumultuoase, la cari a luat parte și galeria, aclamând pe primarul Lueger. La eșire deputatul socialist Seitz a fost maltratată și scuipată de o cetă de femei. Socialiștii vor cu ori-ce preț să tulbure serbările aranjate în onoarea lui Lueger și și-au început opera deja în prețuia aniversării cu ocaziunea desvélirei unei fântăni monumentale jubilară. Socialiștii au început să vociferă așa că primarul Lueger numai cu mare dificultate a putut să-și țină discursul. — Este nostimă afirmarea lui Seitz în dieta Austriei, dîcînd că Lueger face concurență împăratului, de ore-ce când se întimplă ca împăratul să iasă pe stradă și Lueger să fie și el pe acolo — poporul îi face lui mai mari ovațiuni de cît împăratului. — Ne putem aștepta să primim sciri nouă despre scene tumultuoase ce se vor fi petrecut erî, în ziua aniversării.

Procesul de presă al ministrului președinte Tisza. În fața curții cu jurați din Budapesta s'a judecat dîlele acestea procesul intentat de fosta direcțiune a băncii industriale din Budapesta diaristului Fényes. Se știe, că banca industrială constituise un consorțiu („Stéua Română”) pentru exploatarea de petrol în România. Consorțiul în a cărei direcțiune era și actualul ministru președinte contele Tisza, avînd perderi, a trebuit să lichideze. Diaristul Fényes, pus la cale de cei-ce și-au perdut totă averea în această întreprindere, a acuzat într'o serie de articole direcțiunea, de malversățiuni. De aici proces de presă. La proces s'a prezentat și ministrul președinte și a rostit un discurs, în care a cerut juraților să-i apere onoarea și să salveze presa de omîni ca Fényes. Verdictul a fost afirmativ și onoarea lui Tisza spălată. Fényes va sta trei luni la închisoare, unde va ispăși delictul de a fi tras la îndoială onorabilitatea unei direcțiuni din care făcea parte și un ministru președinte.

Adunarea generală a „Reuniunii învătătorilor din archidieceza gr. cat. de Alba-Iulia și Făgăraș” e convocată pe dîlele de 4 și 5 Noemvrie st. n. 1904 în Blăși.

Catedră de istoria Românilor la univ. din Cernăuți. Deputații români Nicolae de Wasilco și Lupul au cerut în ședința de Vineri a dietei bucovinene să se înființeze o catedră de istoria Românilor la universitatea din Cernăuți.

Contra grevelor. Ministrul președinte Tisza, ca ministru de interne, a dat un ordin eatră toate autoritățile administrative, în contra grevelor. Ordinul nu se referă la muncitorii de câmp și industriali, ci combate viu grevele provocate de agitatorii neconștiențioși, și îndrumăză autoritățile administrative să scape, cu toate mijlocele ce le stau la dispoziție pe muncitorii în ghiarele agitatorilor parasiți, cari influințeză asupra lor. Ordinațiunea nu înșiră taxativ mijlocele de salvare, ci se mărginesc la generalități, indicând la fine, că guvernul va face din parte-i tot posibilul, ca prin esecutarea măsurilor luate de guvern din partea autorităților, să se pună bazele unui viitor mai bun.

D-l Sp. Haret, ministrul cultelor și instrucțiunii publice al României a obținut un concediu, începînd de la 10 Octomvrie v. și până la 14 Noemvrie. Președintele consiliului d-l Sturdza ministru de răsboi, a fost însărcinat cu interimatul ministeriului cultelor și instrucțiunii publice. D-l ministru Haret, împreună cu dîmna Haret, va pleca în străinătate.

Din Alba-Iulia ni-se scrie următoarele: La pola muntilor apuseni acum de 2 săptămăni s'a început culesul viilor, cu un rezultat mijlociu, însă mustul e de

o calitate mai bună ca în anul trecut. Viile altoite peste tot au dat mult vin și prețul încă e mulțumitor, plătindu-se hectolitru și cu 50—60 corone. Cel din viile vechi de la 30—40 corone hectolitru. — Recolta cucuruzului în mare parte a fost compromisă, însă ici coala a fost și bună, mai ales în valea Mureșului, unde seceta nu a devastat. Fên a fost puțin, dîr au otăvit fênatele forte bine, numai timpul de ar ajuta ca să se pôtă usca otava. De vom ave o tîmnă mai lungă pericolul lipsei de nutreț se va micșora. Cât de mănose au fost ploile din Septemvrie s'a vîdut din înfrundirea și înflorirea multor pomi și arbori. Napii cartofii și curechiul în urma ploilor s'au restaurat și sunt deplin desvôltați. — Notariul George Cadariu din Ciugud, care a fost împușcat într'o nîpțe în cancelaria lui prin ferestră de cîtră un om rău, care nici până acum nu s'a putut erua, este restaurat pe deplin și sănătos, deși glonțul nu i-s'a putut scôte din piept.

Sfințire de clopot. Ni-se scrie din Sêlsig (Sêlagiu): D-l Ioan Nistor, protopop al tractului Mireșul și paroch în Sêlsig, a procurat pentru biserica din această comună pe cheltuiala proprie un clopot mare întru amintirea repausatei sale soții. Sfințirea clopotului s'a sêvrîșit cu solemnitate. Predica ocașională a rostit-o părintele G. Centea din Asuagiul de sus. Asemenea fapte se laudă de sine.

Societatea de lectură „Ioan Popasu” a tinerimei studiöse de la institutul teologic-pedagogic din Caransebeș s'a constituit în ședința sa din 2/15 Oct. 1904 sub presiul d-lui prof. Dr. Petru Ionescu în modul următor: Președinte: Dr. Petru Ionescu, prof. la institutul pedagogic, v. președinte Romul Ancușă teol. c. III., notar I. Valeriu Perin teol. c. III., notar II., Dămiian Izvernicean ped. c. IV., bibliotecar Petru Olde teol. c. II., v. bibliotecar (econom) George Săcoșan ped. c. III., casar George Șdicu teol. c. II. controlor, Alexie Crețiu ped. c. IV., redactor Cornel Mircea teol. c. III. Membrii în comitet: Marou Boldovina teol. c. III., Ioan Surlaș teol. c. III., Constantin Bălean teol. c. II., Pavel Magdescu teol. c. II., Ioan Enuica teol. c. I., Nicolae Popovici teol. c. I., Simion Sêrbu ped. c. IV., Iosif Bogdan ped. c. III., Aureliu Bălan ped. c. II., Ioan Popă Curescu ped. c. I.

Avis. Adunarea cercuală a despărțemîntului „Hida-Huedin” al „Asociațiunii pentru literatura rom. și cult. pop. român”, nepunîndu-se țin în 16 Septemvrie a. c., se convîcă din nou în Hida (Hidalmás) pe 30 Octomvrie 1904 pe lângă același program.

Arestarea defraudantului Jenner. Viueri a fost arestat în Viena servitorul de bancă Anton Jenner, care defraudase mai acum câte-va săptămăni suma de 233,000 cor. Jenner a fost găsit în casa prietenului său Beichbuchner, unde a stat tot timpul ascuns. Afară de Jenner au mai fost arestați încă 7 complici, implicați în această defraudare. Din suma de 233,000 cor. s'a aflat partea cea mai mare.

Fuga lui Kalman Soos. — Consilierul de la tribunalul din Budapesta Dr. Soos, osendit pentru corupțiune în oficiu la 3 ani închisoare, a dispărut de mai multe dîle din Budapesta și se presupune că ar fi luat drumul spre America. Soos fusese pus pe picior liber din cauza stării sale sanitare sdruncinate, se află însă sub pază severă polițienescă.

Țarul și studenții din Dorpat. Țarul a permis corporațiunii de studenți de la universitatea germană din Dorpat, rusificată de curînd, de a purta însemnele speciale ale universității. Hotărîrea Țarului a provocat o mare manifestare de bucurie în rîndurile studenților, cari au trimis Țarului o telegramă de omagii și mulțumire. Retragerea cu facile proiectată a se face în onoarea „ministrului instrucțiunii publice a fost părăsită în urma dorinței exprimată de ministru.

Drama de la Bologna. La 11 Octomvrie s'a început în fața curții cu jurați din Turin, — unde s'a transpus afacerea din cauza de suspiciune legitimă — procesul lui Tullio Murri și complici acușati de a fi asasinat la 28 August 1902 în palatul Bisteghi pe contele Bonmartini, cumnatul său. Afară de Tullio Murri, avocat, care este acuzatul principal, mai sunt inculpați: 1) Teodolinda Murri văduva contelui asasinat, Rosina Bonetti, metresa lui Tullio, doctorul Pio Naldi și doctorul Carlo Secchi, amantul Teodolindei. Procesul foarte misterios, pe care judecătorul de instrucție l'a studiat timp de doi ani, va dura 2—3 luni. Sunt citați 380

martori. Numărul apărătorilor este de 22. Este interesant, că denunțiatorul lui Tullio a fost însuși tatăl său doctorul Murri, profesor la universitate în Bologna.

O ascensiune științifică. Cunoscutul aeronaut Spelterini va veni la primăvară în București, unde a mai fost în două rînduri. Spelterini, care a trecut de curînd pe d'asupra Alpilor cu balonul, fotografînd cele mai înalte culmi, își propune să facă și în România o nouă ascensiune științifică trecînd pe d'asupra Carpaților. D-l Paul Ciulescu, care împreună cu d-l maior Văitoianu, pe atunci locotenent, a însoțit în 1888 pe Spelterini în prima ascensiune științifică făcută în România când balonul s'a coborît în apropiere de Turtucaia, a propus celebrului aeronaut să-l însoțescă și de data acesta în ascensiunea ce o va face la primă-vară.

Introducerea sistemului metric în Anglia și Statele-Unite. S'a făcut comunicare Academiei de științe din Paris, că în fine sistemul metric a început a fi introdus în institutele geodesice și școlile superioare din Anglia și Statele unite. Se știe, că până acum sistemul lor de măsururi unitar a fost yardul.

Obiectele găsite în tramvai, ca: umbrele, pălării, haine etc. se vor vinde cu licitație în ziua de 25 Octomvrie la orele 9 $\frac{1}{2}$ la gara de pe promenadă.

„O desiluzie neașteptată.”

D-l Andre Laszlo, avocat în Clușiu, ale cărui sforțări acrobatice pe terenul patriotismului hermafrodit sunt destul de cunoscute, publică în numărul cel mai recent al diarului „Ellenzék” din Clușiu un articol sub titlul „Cestiunea episcopiei române gr. orientale”.

Redacția își spală mâinile, declinînd ori-ce coniventă prin următoarele cuvinte, a căror ironie este destul de manifestă:

„Deși nu suntem de acord cu autorul articolului, avînd însă în vedere că d-l avocat s'a arătat în totă-avna patriot (mindig hazafinak mutatta magát), dăm loc întîmpinării d-sale”.

D-l Andre în numitul articol își exprimă durerea, că magistratului din Clușiu a respins petiția, pe care dînsul și încă doi advocați români și un jude pensionar, toți cetățeni ai numitului oraș, au adresat-o magistratului, cerînd acordarea gratuită a unui loc pentru reședința unei episcopii române gr. orientale. Secția magistratului, dîce d-l Andre, a respins cererea aducînd motivul insultător, că Clușiu oraș maghiar nu vrea să dea nimic unei bisericii nepatriotice valahe, ba au fost între senatori și de aceea, cari au dis, că aici în Clușiu se nu se mai îngădue a-se stabili nici un Valah.

D-l Andre continuă:

„Eu, care de când am intrat pe cariera publică tot-d'auna am lucrat și lucrez ca neînțelegerile iscate între Maghiari și Români, în urma unor intrigi use la cale de singuraticii egoiști, să le stingem cu sentimente patriotice și ca cetățeni ai patriei comune ungare în iubire și concordie să colaborăm la întărirea patriei, — nu numai că nu m'am așteptat la o asemenea decisiune, dîr credeam chiar, că e o crimă a și presupune așa ceva. Am devenit mai bogat cu o desiluzie neașteptată.” etc.

Mai anul trecut a pătî-o și mai rău d-l Moldovan Gergely tot din Clușiu, care după servicii enorme aduse șovinismului împotriva propriei sale națiuni, s'a vîdut într'o dî inculpat de „nepatriotism”...

Care este deci morala fabulei?

ULTIME SCIRI.

Viena, 24 Octomvrie. Mari demonstrațiuni au avut loc erî, aranjate de socialiști contra primarului Lueger. După ce s'a restabilit ordinul, Lueger a rostit de pe balconul edificiului primăriei un discurs cîtră mulțimea enormă, în care a dis, că Viena este încă în mâinile creștinilor sociali.

Toklo, 24 Oct. Rușii au pierdut în luptele de la Șaho 60.000 omeni. Rușii se concentrează în contra armatei lui Knroki.

Mukden, 24 Oct. Rușii au recucerit Tanitsu. După toate semnele lupta se va reincepe.

Londra, 23 Octomvrie. Rușii își concentrează trupele pe marele drum al Mandarinilor. Statul major japones crede că o nouă luptă maree în ajun a-se da. — Scirea despre îmbolnăvirea lui Kuroki, nu se confirmă.

Petersburg, 23 Octomvrie. Ambasadorul britanic din Peking a primit de la regele Eduard îndrumarea să sondeze la curtea japoneză terenul în direcția, decă n'ar fi posibilă încheierea unui armistițiu până la primăvară. Cu această cestiune se aduce în legătură conferența, ce a avut-o ambasadorul rus din Washington Casini cu secretarul de stat la departamentul de esterne Hay.

Bibliografie.

„Gramatica română” pentru școlele populare. Partea I. „Etimologia”. Lucrată de P. M. Liuba, fost învățator. Ediția II. revîdută. Editură librăriei Ciurcu Brașov. Preț 50 bani. Cartea este aprobată de ministerul r. u. de culte și instrucțiunea publică.

Diverse.

Planta barometrică. E de sigur una din cele mai ciudate curiosități ale naturii această plantă, pe care profesorul I. F. Nowak, un savant austriac, a isbutit nu fără greutate, să o aclimatizeze în Europa, — ea e originară din India, — și care prețice timpul prin poziția foilor și înclinarea ramurilor, cu două, trei, cinci luni înainte, cu o precisiune uimitoare.

Êtă mai bine ca două-deci de ani de când botanismul vienes studiéază, în fiecare dî, cele mai mici mișcări ale plantei barometrice, care a fost espusă din anul 1888 în expositia jubiliară din Viena, și care se cultivă de mai mulți ani la Royal Kew Gardens din Londra. Descoperirea nu e deci nouă.

Dîr până acum, puțin erau aceia, cari cunoscneau existența acestei plante estra-ordinare. Recentul ciclon din St.-Louis, în Statele Unite, atrase asupra ei atenția lunei întregi. În adevăr la 22 Oct. 1903, într'o întrevvedere oficială, care avu loc între profesorul Novak și între comisarul espositiei din Sthonis, savantul anunța, că un ciclon va trece asupra orașului, în ziua de 14 August a anului viitor.

Planta misterioasă prețisese acest lucru; faptul se petrecuse în epoca anunțată, cu acea fatalitate neașteptată și matematică a marilor revoluții ale naturii, a cărei primă cauză pare tot-d'euna că scapă cunoscîntelor nîstre.

Și de atunci, dintr'un colț la celalt al lunei nouă, nu se vorbește de cît de „wather plant” și de miraculoasă ei putere. Din nenorocire trebuesc îngrijiri infinite pe cari numai un bun botanist le pôte da.

Și spre a sfiși, anunțăm cetitorilor, după prețicirile barometrelui vegetal, descoperit de profesorul Nowak, viitorea catastrofă naturală: un grîznic cutremur, agravat de o tombă de natură cilionică, nu departe de Oporto, Portugalia la sfișitul anului 1905.

De ce ore prevestese numai catastrofe?

Cum e plătîtă munca șefilor de stat. Statisticianii au socotit cum sunt plătîți șefii de stat pentru un minut de muncă, admitînd că lucréază cel puțin șese ore pe dî. Făcînd acest calcul în raport cu lista civilă, au ajuns la următorul rezultat:

Cel mai bine plătît e Țarul Rusiei, care primesce 405 lei pe minutul de lucru, vine apoi împăratul Austriei 176 lei, regele Italiei cu 108 lei, împăratul Germaniei 88 lei, regele Angliei cu 75 lei, regele Spaniei cu 72 lei, regele Suediei cu 48 lei, regele Bavariei cu 40 lei. Regele Carol al României e trecut în această statistică cu 8 lei minutul de lucru.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil Traian H. Pop.

»Romana«

este titlul broșurei, care a apărut în editura tipografiei A. Mureșianu, cu descrierea și explicarea dansului nostru de salon

„Romana“ dans de colônă în 5 figuri. Descrisă și explicată împreună cu muzica ei, după compunerea ei originală. Cu-o introducere („în loc de prefață“) de Tunarul din Dumbrău, Popa. — Tipografia Aurel Mureșianu, Brașov 1903.

A trecut deja o jumătate de secol, de când, în epoca renașterii noastre naționale, s'a compus și înființat în Brașov „Romana“, unicul dans de colônă român. În iernă anului 1901, cu ocaziunea jubileului de 50 de ani de la fondarea Reuniunii femeilor române, s'a serbat la balul festiv ce s'a dat în Brașov cu ocaziunea acésta și jubileul de 50 de ani al „Romanei“. La acest jubileu vre-o 20 de părechii, damele purtând costum național, au jucat „Romana“ jubilară, adecă au executat acest dans în tocmă după regulile și prescrierile originale, cum s'a executat înainte cu 50 de ani la primul bal al „Reuniunii“.

Autorul broșurei explică „Romana“ în strînsă legătură cu muzica ei după aceste reguli și prescrieri originale, fără abaterile și erorile, ce cu timpul s'au furisat în acest dans. (Explicarea figurilor o face alături și la limba germană.)

Meritul autorului broșurei mai sus anunțate este, că a fixat regulile originale ale „Romanei“, ca ori și unde în ținuturile și țările locuite de Români acest dans de colônă român se pôtă fi studiat și jucat cum se cade și uniform. De aceea a adăns la finea broșurei și textul frumoșei și atrăgătoare muzice a „Romanei“, explicând printre note toate mișcările dansului după tactele muzice. Pe lângă popularitatea, de care se bucură dansul „Romana“ pretutindeni între noi, a fost tot-deuna o dorință viuă a publicului nostru de a o vedea jucându-se bine, esact și uniform. Credem, că broșura de față, care face istoric și descrierea figurilor dansului cu multă îngrijire și acurateță, va satisface pe deplin dorinței generale.

Broșura este în cuart mare, hârtie fină și tipar elegant, cu adănsul unei côle de note (muzica „Romanei“ cu explicări) și costă numai 2 cor. 50 bani (plus 5 bani porto-postal) pentru România 3 lei.

„Romana“ se pôte procura de la tipografia A. Mureșianu, Brașov.

De la „Tipografia A. Mureșianu“ din Brașov,

se pot procura următoarele cărți:

(La cărțile aici înșirate este a se mai adăuga și lângă portul postal arătat, încă 20 bani pentru recomandatie.)

Cărți de rugăciuni și predicii.

Cuvântări bisericesci scrise de Ioan Papiu Tom. III Prețul 3 cor., plus 20 b. porto.

Cuvântări bisericesci de Ioan Papiu: tomul III cuprinde cuvântări bisericesci acomodate pentru ori-ce timp; și pentru toate sêrbătorile de peste an. Pe

lângă predicii, se mai află în text câte-o instructivă notiță istorică privitoare la însemnătatea diferitelor sêrbători. Fiă-care tom separat costă 3 cor. (plus 10 b. porto).

Predici pentru Duminecile de peste an, compuse după catechismul lui Decharbe, de V. Christ. Conține predicii dela Dumineca XI după Rosalii până la Dumineca Vameșului. Prețul cor. 1.60 (prin postă cor. 1.70.)

Cuvântări bisericesci pre sêrbătorile de preste an scrise de Ioan Papiu. Preț. 3 cor. (pl. 30 b. porto.)

„Cartea Durerii“ de Emil Bougaud, tradusă din originalul frances de Iacob Nicolescu, editura lui Dr. E. Dăianu. Timișoara 1895. O cărticică de mângăere sufletescă, care costă legată 3 cor. (plus 10 b. porto).

Cuvântări bisericesci de Massillon traduse din originalul frances de Ioan Genț protopop gr.-cat. român al dieceșii de Oradea-mare. — Deja la 1898 a apărut în Oradea-mare cartea cu titlul de mai sus care cuprinde 17 predicii de ale vesticului orator eclesiastic frances. Prediciile sunt împărțite de traducător după anul bisericesc răsăriten, și fie care este pusă la acea Duminecă sêrbătoare, cu a cărei evanghelie se potrivește predica. Un volum elegant de preste 400 pagini în 8° cu portretul lui Massillon. — Traducerea se distinge printr-un limbaj uale. — Prețul 5 corône (6 Lei 50) plus 30 bani porto.

Cuvântări funebrale și iertăciuni din autori renumiți, prelucrate de Titu Budu. Tom. II. preț. 2 cor. (plus 20 b. porto.)

Cursul la bursa din Viena.

Din 20 Octomvrie n. 1904.

Table with exchange rates for gold, silver, and various currencies like Austro-Hungarian, German, and Italian.

Cursul pieței Brașov.

Din 25 Octomvrie n. 1904.

Table with market prices for banknotes, gold, silver, and other commodities in Brașov.

Advertisement for Wurmloch honey, describing its quality and availability in Brașov.

Advertisement for Bergmann's Lilienmilchseife soap, highlighting its delicate and clean properties.

Large advertisement for Schroll fabric store, featuring a decorative border and text about opening a shop and offering various fabrics.

Advertisement for Müller Albert's electro-magnetic device, claiming to cure various ailments and featuring a logo of a cross.

Advertisement for train schedules in Brașov, providing departure and arrival times for various routes.